

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

TRETJI ODDELEK

ZADEVA BLAGOJEVIČ PROTI SLOVENIJI

(Pritožba št. 77809/01)

SODBA

V STRASBOURGU,

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Blagojevič proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

- g. J. HEDIGAN, *predsednik*,
- g. B.M. ZUPANČIČ,
- g. L. CAFLISCH,
- g. V. ZAGREBELSKY,
- g. E. MYJER,
- g. DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,
- ga. I. ZIEMELE, *sodniki*,

in g. V. BERGER, *sodni tajnik oddelka*,

po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 77809/01), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 26. novembra 2001 proti Republiki Sloveniji vložil njen državlján, g. Miladin Blagojevič («pritožnik»).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 16. septembra 2003 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3. odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je rojen leta 1960 in prebiva v Celju.

6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.

7. Dne 24. septembra 1993 se je pritožnik poškodoval v prometni nesreči.

1. Prvi postopek

8. Dne 7. avgusta 1995 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico sprožil spor za nadomestilo škode v višini 3.384.444 tolarjev (SIT) in zaprosil, da se ga oprosti plačila stroškov postopka.

9. Dne 9. oktobra 1995, 25. januarja in 5. novembra 1995 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

10. Dne 3. aprila 1997 je sodišče opravilo narok.

11. Dne 11. aprila 1997 je pritožnik dopolnil svojo tožbo.

12. Dne 6. maja 1997 je sodišče opravilo narok in se odločilo imenovati dva izvedenca.

13. Dne 23. maja 1997 sta bila imenovana izvedenca medicinske stroke.

14. Dne 30. junija 1997 je svoje mnenje predložil izvedenec stomatolog, dne 17. septembra 1997 pa izvedenec nevrolog.

15. Dne 11. novembra 1997 je bil izvedenec nevrolog pozvan, naj dopolni svoje izvedeniško mnenje, kar je storil 26. februarja 1998.

16. Dne 23. marca 1998 je sodišče opravilo narok in se na pritožnikov predlog odločilo imenovati izvedenca za prometne predpise.

17. Dne 20. maja 1998 je bil izvedenec imenovan. Dne 8. novembra 1999 je predložil svoje mnenje.

18. Dne 18. marca in 21. junija 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

19. Dne 17. decembra 1999 je sodišče opravilo narok.

20. Pritožnik je med postopkom predložil več pripravljalnih vlog.

21. Dne 31. decembra 1999 je sodišče izdalo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku in ga oprostilo plačila stroškov postopka.

22. Dne 20. aprila 2000 se je pritožnik pritožil na višje sodišče. Pritožila se je tudi tožena stranka.

23. Dne 27. septembra 2001 je višje sodišče deloma ugodilo pritožnikovi pritožbi in spremenilo sodbo sodišča prve stopnje. V ostalem delu je pritožbo zavrnilo.

24. Dne 6. marca in 5. junija 2002 je višje sodišče odpravilo vsebinsko pomoto v sodbi. Zadnja odločitev je bila pritožnikovi odvetniški pisarni vročena dne 27. junija 2002.

2. Drugi postopek

25. Dne 12. novembra 1997 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Okrajnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico sprožil še en spor za nadomestilo škode v višini 243.569,50 tolarjev (SIT) in zaprosil, da se ga oprosti plačila stroškov postopka.

26. Dne 3. decembra 1998, 18. marca in 21. junija 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

27. Dne 21. septembra 1999 je sodišče opravilo narok.

28. Dne 3. novembra 1999 je bil pritožnik oproščen plačila stroškov postopka.

29. Dne 6. aprila 2000 je sodišče opravilo narok. Pritožnik je predlagal tudi, naj se pridobita spisa iz kazenskega postopka, ki je potekal v zvezi s prometno nesrečo, ter prvega civilnega postopka, ki se je začel leta 1995. Sodišče je odločanje o pritožnikovem zahtevku odložilo do zaključka prvega postopka.

30. V letih 2000 in 2001 je okrajno sodišče pri okrožnem večkrat poizvedovalo, ali je zadeva že zaključena.

31. Dne 11. januarja in 7. maja 2002 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

32. Na pritožnikovo prošnjo je bil za 4. september 2002 razpisani narok preložen zaradi smrti v družini.

33. Dne 4. septembra 2002 je pritožnik zvišal znesek zahtevanega nadomestila za škodo. Nasprotno pa je dne 17. septembra 2002 zahtevani znesek znižal.

34. Dne 9. oktobra in 13. novembra 2002 je sodišče opravilo naroka.

35. Dne 13. novembra 2002 je sodišče izdalo sodbo, v kateri je ugodilo pritožnikovem zahtevku. Sodba mu je bila vročena dne 3. junija 2003.

36. Dne 18. junija 2003 je pritožnik v delu, ki se je nanašal na stroške postopka, vložil pritožbo pred višjim sodiščem.

37. Dne 8. septembra 2004 je višje sodišče deloma ugodilo njegovi pritožbi. Ta odločitev je bila pritožniku vročena dne 21. septembra 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

38. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.»

39. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

40. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

41. Pritožnik je temu ugovarjal z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imel na voljo, niso bila učinkovita.

42. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama *Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005)*. V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi *Lukenda proti Sloveniji* ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

43. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

44. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

45. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 7. avgusta 1995, na dan, ko je pritožnik sprožil postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju, in se zaključila 27. junija 2002, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločitev višjega sodišča. Postopek na dveh sodnih instancah je tako trajal dlje kot šest let in deset mesecev.

46. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi *Frydlender proti Franciji*, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

47. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

48. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi *Lukenda*) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

49. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožniku v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljal kršitve pravice, da se o njegovih zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

50. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

51. Pritožnik je zahteval 20.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

52. Vlada je njegovemu zahtevku oporekala.

53. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik zagotovo utrpel določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se mu zato iz tega naslova prisodi 4.000 EUR.

B. Stroški

54. Pritožnik je prav tako zahteval 1.688 EUR za stroške, ki jih je imel v postopku pred Sodiščem.

55. Vlada je menila, da je njegov zahtev pretiran.

56. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi *Lukenda*, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

57. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *ugotavlja*, da je pritožba sprejemljiva,
2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,
3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,
4. *razsoja*
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 4.000 EUR (širitisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,
 - b) da se od izteka treh mesecev pa do poplčila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.
5. *zavrača* preostale zahtevke iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent BERGER
Sodni tajnik

John HEDIGAN
Predsednik